

Sygn. akt II UK 118/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku H. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o zwrot nienależnie pobranego świadczenia z funduszu chorobowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 czerwca 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 sierpnia 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2012 r. oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 10 lutego 2012 r., oddalającego odwołanie H. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 13 października 2010 r. odmawiającej odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z funduszu chorobowego w kwocie 10.443,31 zł (łącznie z odsetkami w kwocie 19.734,79 zł).

Odwołujący się wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego w postaci art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 378 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i wyroku Sądu Okręgowego

oraz o przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a także z tego względu, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie odnoszącym się do sposobu rozumienia zawartego w tym przepisie zwrotu „szczególnie uzasadnione okoliczności”, których istnienie może spowodować odstąpienie przez organ rentowy od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Postawiony w skardze kasacyjnej ten cel jej rozpoznania został niewłaściwie określony przez dążenie do zastąpienia niedookreślonego zwrotu zawartego w powyżej przytoczonym przepisie przez pełne i skonkretyzowane określenie jego treści. Takie ustawienie potrzeby rozpoznania skargi jest nieodpowiednie ze względu na bezpodstawne przypisywanie orzecznictwu sądowemu, w tym Sądowi Najwyższemu roli jakby legislacyjnej. Orzeczenie sądowe jest aktem stosowania prawa, a nie jego stanowienia, a do tego w istocie sprowadza się argumentacja skarżącego, że dobrze byłoby, aby ogólne sformułowanie „szczególnie uzasadnione okoliczności”

zastąpić jakimiś konkretnymi kryteriami. „Kontrola” przez Sąd Najwyższy zastosowania prawa w zaskarżonym wyroku musi opierać się na okolicznościach faktycznych danego przypadku - wszystkich istotnych faktach sprawy stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, chodzi o subsumcję zachodzącego w sprawie stanu faktycznego do „abstrakcyjnego” przepisu, w którym akt stosowania prawa nic nie zmienia. Przepis art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak już powiedziano, zawiera zwrot niedookreślony, którego abstrakcyjna formuła może znaleźć zastosowanie dopiero do ustalonego stanu faktycznego sprawy. Nie można domagać się wykładni powołanego przepisu w oderwaniu od - wiążących Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. - ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku.

Dodać do tego trzeba, że z uwagi na niedookreślony charakter zwrotu „szczególnie uzasadnione okoliczności” ocena, czy w konkretnym przypadku ma zastosowanie norma art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, mieści się w granicach swobodnego uznania sędziowskiego. Sfera ta w ramach postępowania kasacyjnego może podlegać kontroli tylko w przypadku szczególnie rażącego i oczywistego naruszenia, podobnie jak to jest w sytuacji zastosowania innych przepisów zawierających tego rodzaju zwroty, np. art. 8 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNCP 1971 nr 3, poz. 53; PiP 1972 nr 10, s. 170, z glosą K. Piaseckiego; z 15 września 1999 r., III CKN 339/98, OSNC 2000 nr 3, poz. 58; OSP 2000 nr 4, poz. 66, z glosą A. Szpunara; z 4 lipca 2002 r., I CKN 837/00, LexPolonica nr 376352 oraz z 30 października 2003 r., IV CK 151/02, LexPolonica nr 1630441). Nie można stwierdzić, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący zdołał wykazać tego rodzaju naruszenie art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w okolicznościach faktycznych sprawy. W szczególności nie ma bowiem podstaw do stwierdzenia, że wzięcie przez Sąd drugiej instancji pod uwagę okoliczności dotyczących zaprzestania prowadzenia przez odwołującego się działalności gospodarczej, jego zdolności do pracy i niewykazania niemożliwości podjęcia zatrudnienia powinno być uznane za dokonanie wykładni powołanego przepisu „sprzecznej z przyjętą linią orzecznictwa Sądu Najwyższego”. Niezależnie bowiem od abstrakcyjnego charakteru zwrotu „szczególnie uzasadnione

okoliczności”, Sąd Najwyższy w przytoczonym przez skarżącego wyroku z dnia 15 grudnia 2009 r., II UK 147/09, również odwołał się do możliwości podjęcia pracy jako przesłanki do oceny, czy takie okoliczności zachodzą. W takiej sytuacji nie ma też podstaw do uznania, że skarga jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ k.p.c.).

aw